

Regionalt miljøtilskudd 2021

Dialogmøte næringsorganisasjoner m.fl. 20. januar 2021

Kari Rime Engmark

Janne Fossum

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Ny erosjonsrisikomodell

- hva innebærer det for Oslo og Viken?

- Hva er nytt? Hvorfor er det nye bedre?
- Karttur i Oslo og Viken
- Statistikk – hvor store er endringene?

Nytt erosjonsrisikokart - lanseres i dag!

Landbruksdirektoratet inviterer til webinar om den nye modellen, kartene og tiltaksveileder

27. januar klokka 09.00 – ca. 12.00

Påmelding

- per e-post til rannveig.bo.floystad@landbruksdirektoratet.no innen 25. januar

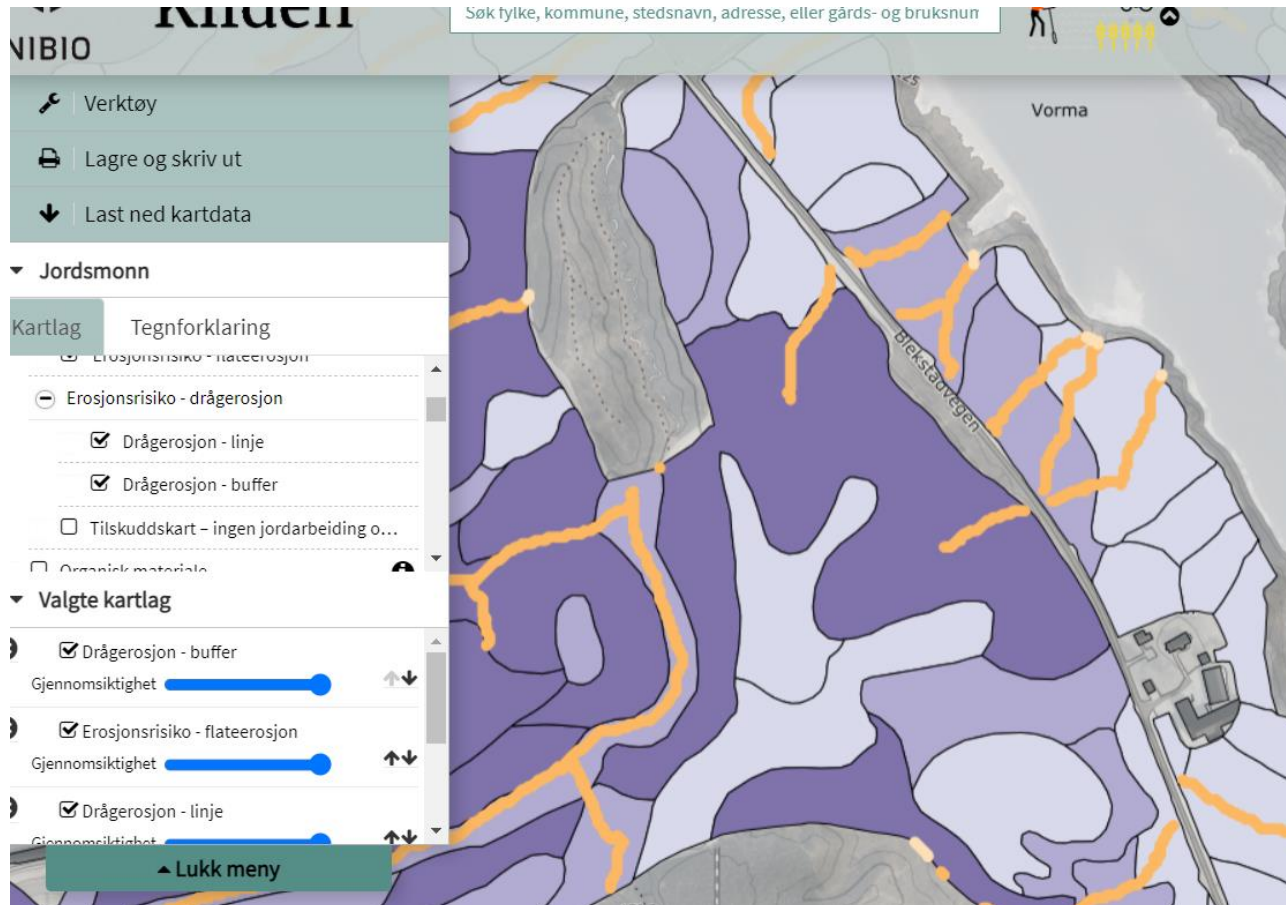
Info om [program på nettsiden til Landbruksdirektoratet](#)

Lenke til testbase [nytt erosjonsrisikokart, kilden.no](https://nytt.erosjonsrisikokart.kilden.no)

Fra ett til to kart

- bedre grunnlagskart og kunnskap

Flateerosjonskart

- Viser samlet risiko for flateerosjon på jordoverflate og jordtap gjennom drensrør

Drågekart

- Viser risiko for erosjon i søkk og forsenkninger (drågerosjon)

Bedre grunnlagskart og kunnskap med ny modell

	Gammel metode	Ny metode
Modellkonsept	Enkel, empirisk likning	Prosessbasert simuleringsmodell
Erosjonsformer	Flateerosjon, fureerosjon, jordtap gjennom drensrør (men kalibrert på felt med drågerosjon)	Flateerosjon, fureerosjon, jordtap gjennom drensrør i ett kart, og drågerosjon i et annet kart
Jordtap gjennom drensrør	Semi-variabel = 4 konstanter basert på lite datagrunnlag	Variabel = formel basert på større datagrunnlag
Regional klimavariasjon	Konstant = ikke inkludert	Variabel = klimadata 1x1 km rutenett
Hellingsgrad	Variabel = midtverdi i feltbestemte klasser	Variabel = beregnet fra digital terrengmodell 10x10 m rutenett
Hellingslengde	Konstant = 100 m	Variabel = beregnet fra digital terrengmodell 10x10 m rutenett
Eroderbarhet	Variabel = formel	Variabel = modifisert formel
Skorpedannelse	Konstant = ikke inkludert	Variabel = formel
Hydrologiske egenskaper	Semi-variabel = to kalibrerte verdier + 6 konstanter for naturlig dreneringsgrad	Variabel = Jordtypespesifikke verdier for porøsitet, vannlagring, permeabilitet, etc.
Overflatetilstand	Konstant = én verdi som representerer vårkorn med høstpløying	Variabel = sesongvariasjon i overflateruhet og plantedekke representativt for vårkorn med høstpløying

 Verktøy

 Lagre og skriv ut

 Last ned kartdata

▼ Jordsmonn

Kartlag

Tegnforklaring

Jordkvalitet

Erosjonsrisiko

⊖ Erosjonsrisiko (flate- og drågerosjon)

Erosjonsrisiko - flateerosjon

⊖ Erosjonsrisiko - drågerosjon

Drågerosjon - linje

Drågerosjon - buffer

Tilskuddskart - ingen jordarbeiding o...

NIBIO

Kilden

Søk fylke, kommune, stedsnavn, adresse, eller gårds- og bruksnum

Jordsmonn

Verktøy

Lagre og skriv ut

Last ned kartdata

▼ Jordsmonn

Kartlag

Tegnforklaring

Jordkvalitet

Erosjonsrisiko

Erosjonsrisiko (flate- og drågerosjon)

Erosjonsrisiko - flateerosjon

Erosjonsrisiko - drågerosjon

Drågerosjon - linje

Drågerosjon - buffer

Tilskuddskart - ingen jordarbeiding o...

- Verktøy
- Lagre og skriv ut
- Last ned kartdata

▼ **Jordsmonn**

Kartlag Tegnforklaring

- Jordkvalitet
- Erosjonsrisiko
- Erosjonsrisiko (flate- og drågerosjon)
 - Erosjonsrisiko - flateerosjon
 - Erosjonsrisiko - drågerosjon
 - Drågerosjon - linje
 - Drågerosjon - buffer
- Tilskuddskart - ingen jordarbeiding o...
- Organisk materiale

4 erosjonsrisikoklasser + drågekart = 6 tilskuddsklasser

- Erosjonsrisikoklasse 1
- Erosjonsrisikoklasse 1 med mye dråg
- Erosjonsrisikoklasse 2
- Erosjonsrisikoklasse 2 med mye dråg
- Erosjonsrisikoklasse 3
- Erosjonsrisikoklasse 4

*Mye dråg:

- i) 10 m dråg/daa jordsmonnsflate
og/eller
- ii) 100 m dråg per jordsmonnsflate

- Verktøy
- Lagre og skriv ut
- Last ned kartdata

Jordsmonn

Kartlag Tegnforklaring

- Jordkvalitet
- Erosjonsrisiko
- Erosjonsrisiko (flate- og drågerosjon)
 - Erosjonsrisiko - flateerosjon
 - Erosjonsrisiko - drågerosjon
 - Drågerosjon - linje
 - Drågerosjon - buffer
 - Tilskuddskart - ingen jordarbeiding ...
- Organisk materiale
- Teksturgrupper i plogsjikt

Objektinformasjon

Tilskuddskart - ingen jordarbeiding om høsten

 NIBIO
NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Tilskuddsklasser - ingen jordarbeiding om høsten

Tilskuddsklasse: Erosjonsrisikoklasse 2 med dråg

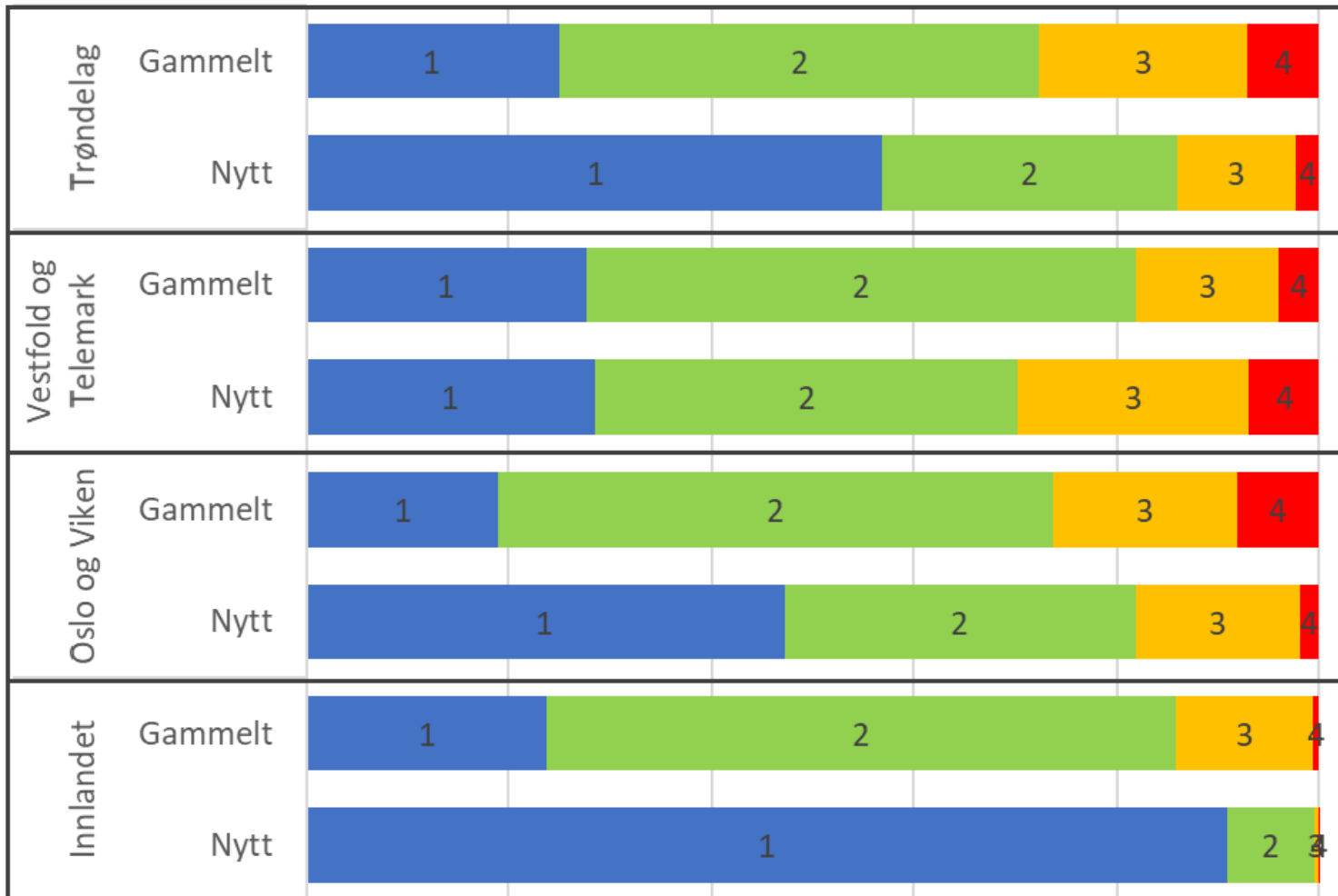

NB!

Betydningen av de ulike erosjonsrisikoklassene er den samme!

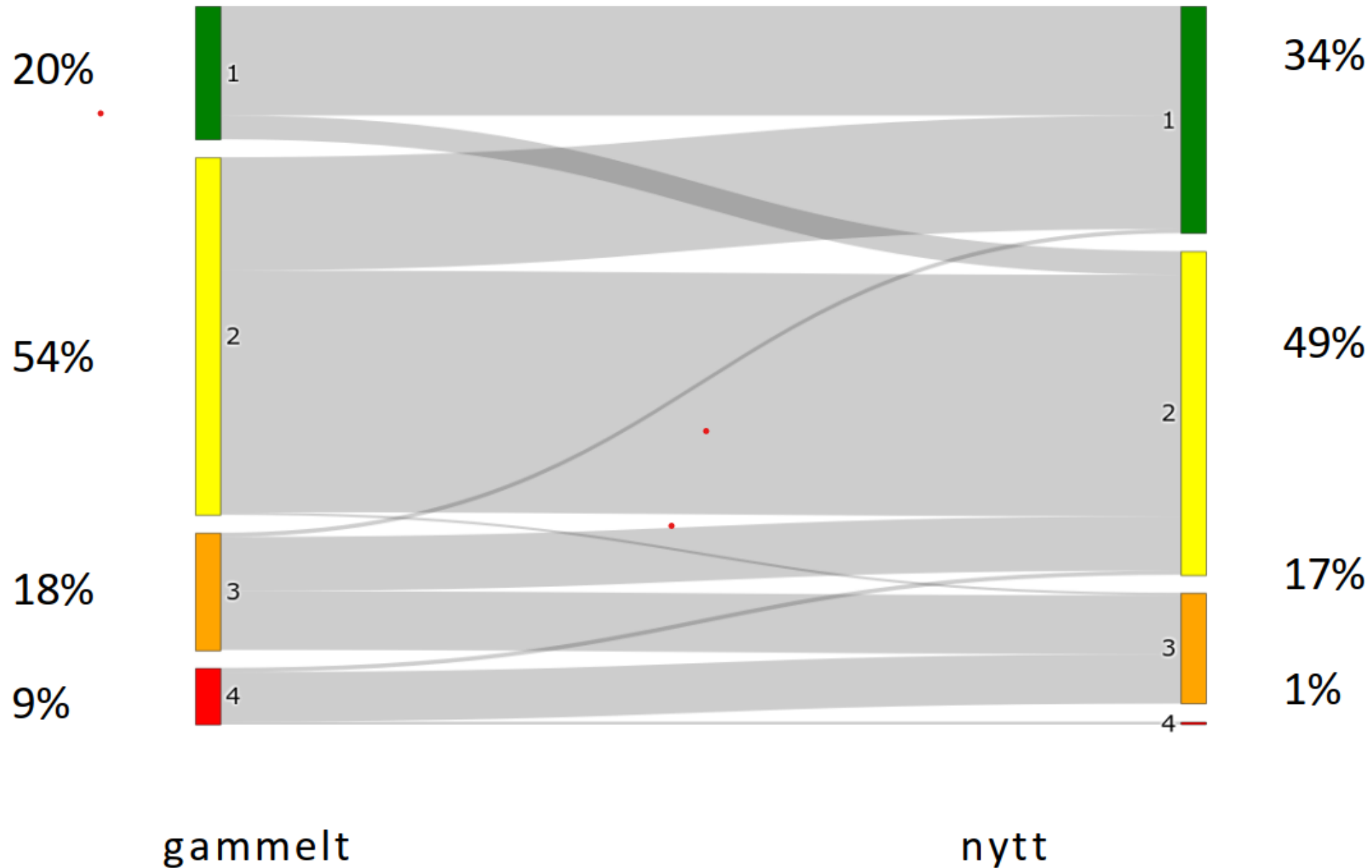
Erosjonsrisikoklasse	Jordtap
1 Lav erosjonsrisiko	0 – 50 kg/daa/år
2 Middels erosjonsrisiko	50 – 200 kg/daa/år
3 Høy erosjonsrisiko	200 – 800 kg/daa/år
4 Svært høy erosjonsrisiko	> 800 kg/daa/år

Foto:

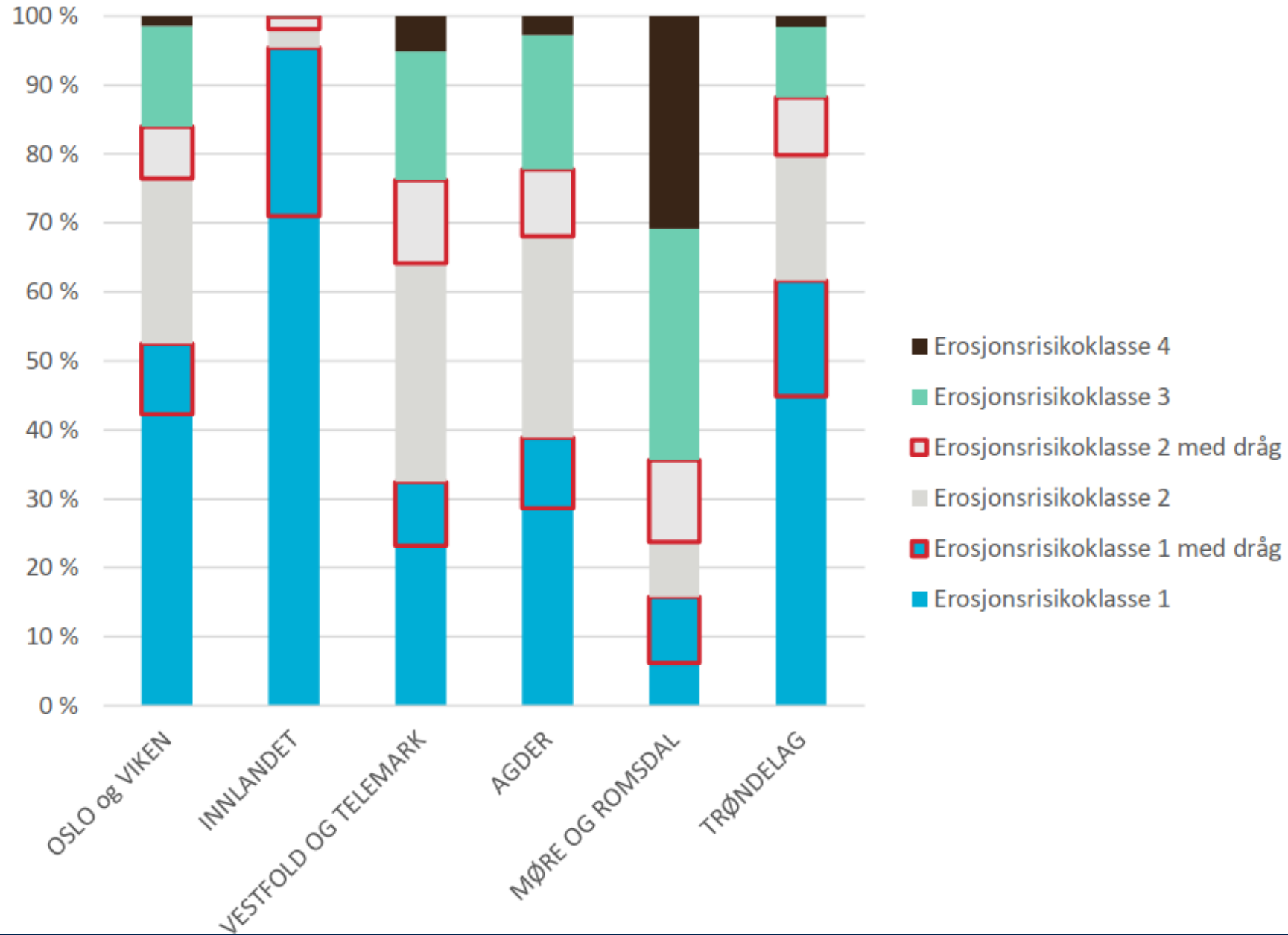
Fordeling av areal i ulike erosjonsrisikoklasser

Risikoklasser - Viken

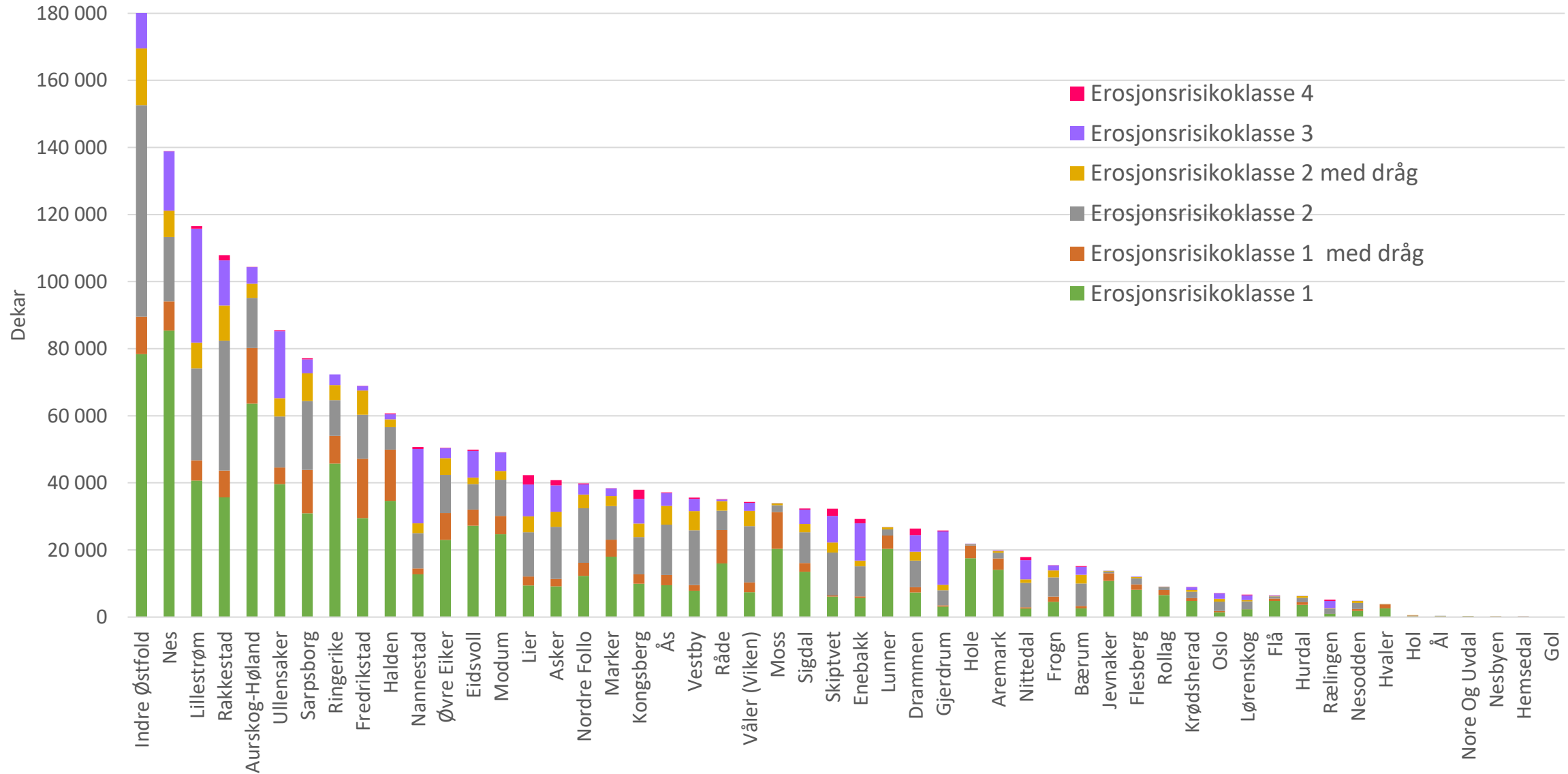

Arealfordeling på erosjonsrisikoklasser med og uten dråg

Tilskuddsklasser ingen jordarbeiding om høsten

RMP-søknaden i eStil

Kart i RMP

Registrerte RMP - tiltak

Tiltak

Tiltak før saksbehandling

Bakgrunnskart

Gråtoner

Farger

Raster

Flybilde

Andre kartlag

Vis mer

- AR5 – fryst RMP
- AR5 – dynamisk
- Fredete kulturminner
- Erosjonsrisiko
- Avrenning, prioriterte områder
- Drågerosjon - linje med buffer
- Helling
- Seterkart
- Naturtyper slåttemark
- Naturtyper slåttemyr
- Naturtyper kystlynghei
- Naturtyper
- Verdifulle kulturlandskap

Eiendommer

Logget Inn i Altinn [Tilbake til skjema](#)

Registrer tiltak for eiendom 3418-45/1/0

Ingen jordarbeiding om høsten Tegn i kart eller Velg område

Tiltak i søknaden

Registrerte tiltak	Tiltaksklasse	Mengde	Fjern a...	
3418-45/1/0 Velg 2 tiltak				
Ingen jordarbeiding om høsten		339 da	Endre	Fjern
Ingen jordarbeiding om høsten		41,6 da	Endre	Fjern

Miljøtiltak i kart

Åpne kartet og tegn miljøtiltakene du utfører. Tiltakene lagres i kartet etter hvert som du tegner dem. Hent de tegnede tiltakene til søknaden når du er ferdig. Tiltakene vises da i listen under og du kan kontrollere at verdiene stemmer.

Tegn i kart Hent tegnede tiltak

Tiltak i søknaden

Avrenning		Fra kart	Antall	
Ingen jordarbeiding om høsten	Ikke klassifisert	1	1	dekar
Ingen jordarbeiding om høsten	Erosjonsklasse 1, prioriterte områder	357	357	dekar
Ingen jordarbeiding om høsten	Erosjonsklasse 2, prioriterte områder	23	23	dekar

Regionalt miljøtilskudd 2021

Forslag endringer RMP - veileder 2021

Regionalt miljøprogram 2019 – 2022

Veileder for regionale miljøtilskudd for jordbruket i Oslo og Viken

- Språklige forbedringer
- Definisjoner
- Innspill fra kommunene
- Samarbeid med Klima- og miljøvernavdelingen
- Dialogmøte
- RMP veileder 2021 klar før våronna, men med forbehold om endringer som følge av jordbruksforhandlingene

§ 17 Ingen jordarbeiding om høsten

- Nye erosjonsrisikokart
- Fra 4 til 6 tiltaksklasser i prioriterte og andre områder
 - Erosjonsrisikoklasse 1
 - Erosjonsrisikoklasse 1 med dråg
 - Erosjonsrisikoklasse 2
 - Erosjonsrisikoklasse 2 med dråg
 - Erosjonsrisikoklasse 3
 - Erosjonsrisikoklasse 4
- Ingen andre endringer

§ 18 Gras på arealer utsatt for flom og erosjon

Gras på arealer utsatt for flom og erosjon (§ 18)

Det kan gis tilskudd for å dyrke flerårige vekster på åkerarealer under marin grense som er særlig utsatte for flom og erosjon.

Ordningen gjelder for foretak som er berettiget produksjonstilskudd for korn eller andre åpenåkerkulturer i samme søknadsåret. Den vil også gjelde for foretak med kun grasarealer, dersom arealet ligger i et område med sårbare vassdrag med regionale miljøkrav.

Ordningen kan kombineres med §§ 26, 27, 30 trinn 1 og 2.

Flomutsatt areal: Arealer som oversvømmes ved 10-års flom.

Vilkår:

- Vekstene skal være godt etablert om høsten i søknadsåret
- Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli
- Foretakets korn- og åpenåkerareal må være minimum 50 daa til sammen

Med «godt etablert» menes det at plantene har utviklet god rotstruktur og er godt synlige over jorda, med et jevnt og tett plantedekke. Med flerårige vekster menes planter som kan leve i flere år.

FORELØPIG TILSKUDDSSATS	
Tiltaksklasse	Prioriterte områder
Flomutsatte arealer og/eller erosjonsutsatte arealer	210 kr/daa

- Gjeninnfører vilkår om hvilke områder
 - Erosjonsrisikoklassene 2 med dråg, 3 og 4
- Begrensninger
 - Områder med sårbare vassdrag?
 - Områder med Regionale miljøkrav?
- Definisjonen av flomutsatt presiseres, slik at den blir lik definisjonen vi bruker i de Regionale miljøkravene

§ 20 Direktesådd høstkorn og høstoljevekster

- Lett risping har komplisert det....
- Foreslår en endring
 - Det er ikke anledning til å bruke forutgående **og/eller påmontert** jordarbeidingsutstyr (tinder, skåler el.) dvs. utstyr som ikke direkte fører såfrøet ned i jorda

Direktesådd høstkorn og høstoljevekster (§ 20)

Det kan gis tilskudd for å direkteså høstkorn og høstoljevekster på arealer som ikke er jordarbeidet.

Tilskuddet gjelder arealer under marin grense.

Ordningen kan kombineres med §§ 4, 19, 23, 26, 27, 28 og 30 trinn 1 og 2.

Hensikten med tilskuddet er å bidra til høstkorndyrking som forårsaker mindre erosjon og arealavrenning. Lett risping av jorda for å få bedre kontakt mellom såkorn og jord kan aksepteres, men det må være minimal forstyrrelse av jorda.

Vilkår:

Direktesådd areal skal ikke jordarbeides før såing

FORELØPIG TILSKUDDSSATS

Tiltaksklasse	Prioriterte områder
Erosjonsklasse 1-4	200 kr/daa

Endring vi ønsker

.....men som krever endring av nasjonal instruks

- § 21 Fangvekst som underkultur
 - Fangvekster sådd etter tidlig tresking av korn ønsker vi under § 22 *fangvekst sådd etter høsting*
 - To tiltaksklasser, *grønnsaker og korn*

Endringer vi har vurdert....

- § 13 Soner for pollinerende insekter
 - Begrensning i tilskudd per meter?
 - Prioritert tiltak jf. føringer fra jordbruksavtalepartene
 - Kun språklige forbedringer
- § 14 Drift av seter
 - Kun språklige forbedringer
 - Hvordan slo heving av tilskuddet ut?
- § 30 Miljøavtale
 - Trinn 2: Spredning av kompost
 - Språklige forbedringer
 - Ønsker å jobbe mer med denne mot rullering av regionalt miljøprogram

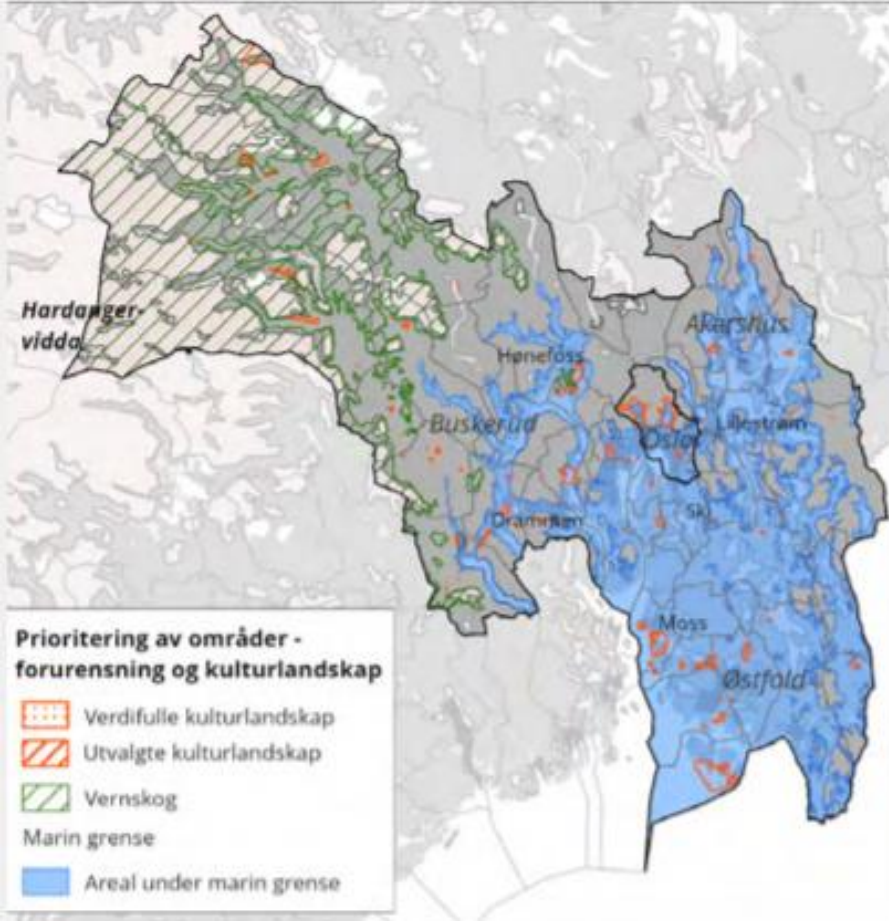
Prioritering av områder

Områder for avrenningstiltak

- Under marin grense
- Vi foreslår at denne ikke endres for søknadsomgangen 2021. Forutsigbarhet.
- Foreslår at vi får til en god prosess inn mot rullering av RMP programmet, og at evt. endring av prioritert område blir for ny programperiode

Områder for kulturlandskapstiltak

- Som for 2020
- Verdifulle kulturlandskap/jordbrukslandskap

Nye elementer.....

Klimarådgivning

Jordbruksavtale 2020 - 2021

Tilskudd til klimarådgiving skal implementeres som en del av Regionale miljøprogram fra vekstsesongen/søknadsomgangen 2021. Rådgivningen skal omfatte bondens arbeid med å redusere utslipp og øke opptak, samt klimatilpasning

Forslag til RMP-forskriftstekst

Det kan gis tilskudd for klimarådgivning gjennomført i søknadsåret.

Med klimarådgivning menes rådgivning som tar for seg en helhetlig gjennomgang av utslipp og opptak av klimagasser på gården, med sikte på å gjennomføre klimatiltak. Muligheter for klimatilpasning skal også inngå i rådgivningen.

Klimarådgiverne skal være godkjent av Landbruksdirektoratet.

Forslag til RMP-forskriftstekst forts.

Det er et vilkår for å motta tilskudd at søker leverer inn en tiltaksplan som er utarbeidet med bakgrunn i gjennomført klimarådgivning. Dersom det søkes om tilskudd for gjennomført klimarådgivning flere ganger, er det et vilkår for å få tilskudd at tiltaksplanen revideres for hver søknad.

Tiltaksklasser:

- En-til-en rådgivning
- Grupperådgivning
- Utmåling: Stykk (-en nasjonal minstesats)
- Tiltaket skal ikke tegnes i kart.

Fordelingsnøkkel

- Nasjonal ramme til regionale miljøtilskudd
 - Ramme per fylke
- Ny fordelingsnøkkel
 - Opprinnelig frist 31.12.2020
 - Ldir og referansegruppe bedt om utsatt frist for levering av rapport, 1. februar

Fordelingsnøkkel forts.

- Miljøgoder (*kulturlandskap, biomangfold, kulturminner, ferdsel*)
 - Omfang: (jordbruksareal, beitedyr, seter)
 - Risiko: (bratt areal, truede naturtyper i jordbrukets kulturlandskap)
- Forurensing (*avrenning, utslipp til luft, redusert bruk av plantevernmidler*)
 - Omfang: (korn og åpen åker, gødseldyrenheter)
 - Risiko: (sårbarhet): Erosjonsrisikoklasse

Satser regionalt miljøtilskudd 2021

Foreløpige satser RMP 2021

- Tilskuddsramme
- Føringer fra jordbruksavtalepartene for evt. prioritering av tiltak
- Jokere
 - Klimarådgivning inn i RMP
 - Nasjonal sats?
 - Økt ramme?
 - Lik ramme?
 - Da må noe ned...
 - Fordelingsnøkkel nasjonal ramme til RMP
 - Gjelde for søknadsomgangen 2021?
 - Endrede rammer?

Spørsmål eller innspill?

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Facebook [sfov.no](https://www.facebook.com/sfov.no)

Nettside statsforvalteren.no/ov

